

**Notatka na temat różnic między informacjami
o podmiotach gospodarki narodowej z rejestru urzędowego REGON
oraz o przedsiębiorstwach z badań statystycznych GUS**

Z uwagi na pozorną zbieżność, częste mylenie lub zamienne stosowanie informacji o podmiotach gospodarki narodowej wpisanych w rejestrze urzędowym REGON oraz informacji o przedsiębiorstwach uzyskanych w badaniach statystycznych przygotowano niniejszą notatkę, która ma na celu pokazanie różnic pomiędzy tymi źródłami informacji i wynikającego z tego faktu braku możliwości ich porównywalności.

I. Różnice pomiędzy celem prowadzenia rejestru urzędowego REGON i badań statystycznych

❖ Cel rejestru urzędowego REGON

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej REGON, zwany dalej rejestrem urzędowym REGON, prowadzony jest przez Prezesa GUS, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. *o statystyce publicznej* (Dz. U. z 2012, poz. 591 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w *sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej* (Dz. U. Nr 69, poz. 763 z późn. zm.).

Należy podkreślić **urzędowy charakter rejestru REGON**, co wiąże się z tym, że wszelkie zmiany w zapisach rejestrowych dokonywane są na podstawie wniosku zgłaszanego przez podmiot, a informacje gromadzone w rejestrze – poza ściśle określonymi w ustawie wyjątkami – są ogólnodostępne i jako informacje, które nie są danymi statystycznymi w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej, nie podlegają rygorom poufności. Rejestr REGON jest prowadzony przez Prezesa GUS, ale fakt, iż jest rejestrem urzędowym powoduje, że zadania związane z jego prowadzeniem są wykonywane przez Prezesa GUS w ramach odrębnego od statystyki publicznej systemu informacyjnego administracji publicznej.

Celem rejestru urzędowego REGON jest stworzenie kompleksowego systemu informacyjnego o wszystkich podmiotach gospodarki narodowej, pozwalającego na gromadzenie w jednym systemie podstawowych danych niezbędnych dla oceny stanu i struktury gospodarki oraz na prowadzenie analiz zachodzących w niej zmian. Rejestr urzędowy REGON:

- służy osiągnięciu spójności identyfikacyjnej podmiotów gospodarki narodowej wpisywanych do innych urzędowych rejestrów i systemów informacyjnych administracji publicznej¹,
- pełni funkcję informacyjną względem organów administracji publicznej oraz osób trzecich, w zakresie danych charakteryzujących podmioty,
- dostarcza ogólnej charakterystyki zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów w przekrojach: terytorialnym, własnościowym, rodzajów działalności, form prawnych itp.,
- jest podstawą do tworzenia baz i banków danych o podmiotach gospodarki narodowej.

❖ **Cel badań statystycznych**

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, zgodnie z ustawą *o statystyce publicznej* i corocznie ogłaszanym rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej, prowadzi badania statystyczne, w tym również badania statystyczne przedsiębiorstw.

Celem badań statystycznych jest zbieranie, gromadzenie i opracowywanie danych statystycznych oraz ogłaszanie wyników dokonanych obliczeń, opracowań i analiz. Przy tworzeniu operatów do badań statystycznych wykorzystywane są różne źródła informacji, w tym administracyjne, do których zalicza się m.in. rejestr urzędowy REGON, informacje z Krajowej Ewidencji Podatników, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Krajowego Rejestru Sądowego, jak i statystyczne, np. wyniki badań.

II. Różnice zakresu podmiotowego i przedmiotowego rejestru urzędowego REGON i badań statystycznych

❖ **Zakres podmiotowy i przedmiotowy rejestru urzędowego REGON**

W rejestrze urzędowym REGON rejestrowane są wszystkie podmioty gospodarki narodowej, (w tym także podmioty nie prowadzące działalności gospodarczej, np. jednostki budżetowe):

- **osoby prawne** – do tej grupy zalicza się m.in.: spółki handlowe kapitałowe, wspólnoty samorządowe, partie polityczne, związki zawodowe, organizacje pracodawców, kościoły i związki wyznaniowe,
- **jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej** – do tej grupy zalicza się m.in.: spółki handlowe osobowe, wspólnoty mieszkaniowe, spółki cywilne, stowarzyszenia zwykłe, przedszkola, szkoły,
- **osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą** – w rejestrze REGON za osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą przyjmuje się osobę fizyczną będącą przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.) i inną osobę fizyczną prowadzącą działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osobę fizyczną prowadzącą indywidualne gospodarstwo rolne. Wpisowi do rejestru REGON nie podlega osoba fizyczna w zakresie prowadzonej działalności oświatowej obejmującej prowadzenie przedszkola, szkoły, placówki lub innej jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

W rejestrze urzędowym REGON są ujmovane następujące informacje o wyżej wymienionych podmiotach:

1. nazwa i adres siedziby, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – dodatkowo nazwisko i imiona oraz miejsce zamieszkania i identyfikator systemu ewidencji ludności (PESEL), o ile taki posiada,
2. numer identyfikacji podatkowej NIP, o ile taki posiada,
3. numery identyfikacyjne wspólników spółki cywilnej, o ile takie posiadają, nazwisko i imiona albo firma wspólników spółki cywilnej wraz z numerem PESEL osoby fizycznej prowadzącej działalność, o ile taki posiada,
4. forma prawna i forma własności,
5. wykonywana działalność wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), w tym rodzaj przeważającej działalności,
6. daty: powstania podmiotu, rozpoczęcia działalności, zawieszenia i wznowienia działalności, wpisu do ewidencji lub rejestru, zakończenia działalności albo skreślenia z ewidencji lub rejestru, wpisu oraz skreślenia z rejestru podmiotów,

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych ... (Dz. U. z 2012 r. poz. 526) nakłada obowiązek stosowania w rejestrach publicznych numeru identyfikacyjnego REGON jako identyfikatora obiektu typu podmiot.

7. nazwa organu rejestrowego lub ewidencyjnego, nazwa rejestru (ewidencji) i nadany przez ten organ numer,
8. przewidywana liczba pracujących,
9. w przypadku gospodarstw rolnych powierzchnia ogólna i użytków rolnych,
10. o ich jednostkach lokalnych w zakresie informacji określonych w pkt 1 i 5-9,
11. numer telefonu i faksu siedziby, adres poczty elektronicznej oraz strony internetowej, o ile podmiot takie posiada i podaje je do rejestru podmiotów.

❖ Zakres podmiotowy i przedmiotowy badań statystycznych

Zarówno zakres przedmiotowy (jakie dane są pozyskiwane), jak i zakres podmiotowy (które podmioty są objęte badaniem) są ściśle określone w programie badań statystycznych statystyki publicznej na dany rok, szczególnie w odniesieniu do każdego z badań statystycznych.

W przypadku badań przedsiębiorstw, do składania sprawozdań statystycznych zobowiązane są wybrane według określonych kryteriów te podmioty spośród wszystkich zarejestrowanych w rejestrze urzędowym REGON podmiotów gospodarki narodowej, które zostały utworzone dla prowadzenia działalności produkcyjnej lub usługowej i których podstawowym celem jest uzyskiwanie z tej działalności zysku. Biorąc pod uwagę kryterium jakim jest przeważający rodzaj działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD2007), do zbiorowości przedsiębiorstw nie są zaliczane m.in. podmioty sklasyfikowane w dziale 94 sekcji S (działalność organizacji członkowskich), sekcji O (administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne), T (gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) i U (organizacje i zespoły eksterytorialne).

Zgodnie z kryterium odnoszącym się do szczególnej formy prawnej, do zbiorowości przedsiębiorstw nie są zaliczane na przykład fundacje, kościoły, partie polityczne, czy związki zawodowe (ale które są zarejestrowane w rejestrze urzędowym REGON, ponieważ rejestr ten obejmuje z mocy prawa wszystkie podmioty gospodarki narodowej).

Oznacza to, że przedsiębiorstwa są podzbiorowością podmiotów gospodarki narodowej.

Należy zaznaczyć, iż badania statystyczne mogą obejmować cały sektor przedsiębiorstw bądź tylko przedsiębiorstwa finansowe lub wyłącznie przedsiębiorstwa niefinansowe nierolnicze.

III. Różnice w uwarunkowaniach pozyskiwania i publikowania danych w rejestrze urzędowym REGON i w badaniach statystycznych

❖ Uwarunkowania pozyskiwania i publikowania danych w rejestrze urzędowym REGON

Rejestr urzędowy REGON aktualizowany jest na bieżąco **wyłącznie** na podstawie źródeł wymienionych w przepisach prawnych regulujących funkcjonowanie tego rejestru tj.:

- danych z wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej przekazywane do rejestru urzędowego REGON z CEIDG prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki,
- danych niezbędnych do wpisania szkoły lub placówki oświatowej do rejestru urzędowego REGON przekazywanych do rejestru urzędowego REGON z bazy danych Systemu Informacji Oświatowej (SIO) – prowadzonego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania,
- informacji pozyskiwanych od organów prowadzących rejestry:
 - PESEL – dwa razy w roku, w zakresie osób zmarłych,
 - KRS – raz w roku, w zakresie zbiorowości rejestrowanej w KRS,
 - CRP KEP miesięcznie, w zakresie informacji o numerze identyfikacji podatkowej,
- wniosków: RG-1 (o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej lub o zmianę cech objętych wpisem), RG-2 (o skreślenie podmiotu z krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej).

Niedopuszczalne jest wykorzystywanie do aktualizacji urzędowego rejestru REGON źródeł innych niż wymienione w przepisach prawnych regulujących funkcjonowanie tego rejestru, np. informacji z badań statystycznych.

Należy zaznaczyć, że rejestr urzędowy REGON tworzony jest na podstawie informacji zgłaszanych przez podmioty gospodarki narodowej, które ustawowo zobowiązane są do wpisu do rejestru, a także do zgłaszania zmian cech objętych wpisem lub skreślenia z rejestru. W związku z tym aktualność danych w rejestrze urzędowym REGON w zasadniczym stopniu uzależniona jest od realizacji przez podmioty gospodarki narodowej ustawowego obowiązku składania wniosków o wpis do rejestru urzędowego REGON oraz informowania o zachodzących zmianach.

Dane z rejestru urzędowego REGON prezentowane są w publikacji „Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON ...” i obejmują,

wszystkie wpisane do rejestru urzędowego REGON podmioty gospodarki narodowej bez względu na ich stan aktywności prawnej i ekonomicznej, przewidywaną liczbę pracujących (informacja dotycząca przewidywanej liczby pracujących nie jest objęta obowiązkiem zgłaszania zmian do rejestru urzędowego REGON).

Ponadto, na stronie internetowej GUS, w zakładce REGON, publikowane są miesięczne informacje o liczbie podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze urzędowym REGON.

❖ Uwarunkowania pozyskiwania i publikowania danych w badaniach statystycznych

Metodologia badań, w tym również ich zakres podmiotowy, jest powszechnie dostępny, zarówno w corocznym programie badań statystycznych statystyki publicznej, jak i w opisach zawartych w upowszechnianych opracowaniach. Należy podkreślić, że w wielu publikacjach przygotowywanych w GUS zawarte są nie tylko wyniki jednego badania opisanego w programie badań statystycznych statystyki publicznej, ale prezentowane są tam dane pozyskane w ramach kilku badań. Przy czym nie zawsze zakres podmiotowy takich publikacji jest sumą podmiotów objętych pojedynczymi badaniami.

Przykładowo dla opracowania rocznej publikacji „Działalność przedsiębiorstw niefinansowych” wykorzystywane są wyniki rocznych badań reprezentacyjnych mikroprzedsiębiorstw (tj. przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób, które jest realizowane na formularzu SP-3) oraz badań pełnych pozostałych przedsiębiorstw (realizowanych na formularzach SP i F-02), przy czym zakres podmiotowy publikacji obejmuje wyłącznie przedsiębiorstwa niefinansowe (nie uwzględnia więc wszystkich przedsiębiorstw objętych wymienionymi badaniami, w tym na przykład przedsiębiorstw finansowych czy rolniczych). Ponadto, publikacja jest oparta na wynikach badań i w związku z tym prezentuje dane dotyczące przedsiębiorstw niefinansowych faktycznie prowadzących działalność gospodarczą, tj. tych które potwierdziły w badaniu swoją aktywność prawno-ekonomiczną, a także według rodzaju działalności czy liczby pracujących. Tak więc, dane we wspomnianej publikacji nie obejmują całej zbiorowości podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanej w rejestrze urzędowym REGON.

W publikacji powyższej znajdują się informacje o liczbie przedsiębiorstw niefinansowych aktywnych oraz wyniki ich działalności, opracowane na podstawie danych pozyskanych w badaniach statystycznych.

Termin wydania publikacji zawierającej dane pochodzące z badań statystycznych wynika z konieczności dostosowania terminów pozyskiwania danych od przedsiębiorstw do ich możliwości sprawozdawczych, a także przeprowadzenia kontroli jakości tych danych i

opracowania informacji wynikowych zgodnie z zasadami zawartymi w *Deklaracji Jakości Europejskiego Systemu Statystycznego*.

* * *

Biorąc powyższe pod uwagę należy podkreślić, że dane z rejestru urzędowego REGON nie powinny być utożsamiane z danymi prezentowanymi w innych publikacjach GUS dotyczących przedsiębiorstw działających (aktywnych) w danym okresie sprawozdawczym i w związku z tym stanowiących jedynie część podmiotów gospodarki narodowej wpisanych w rejestrze urzędowym REGON. Różnice pomiędzy informacjami z rejestru urzędowego REGON a danymi z badań opublikowanymi w opracowaniu „Działalność przedsiębiorstw niefinansowych” w odniesieniu do danych na koniec 2012 roku prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Dane z badań statystycznych prezentowane w publikacji „Działalność przedsiębiorstw niefinansowych”	Dane z rejestru urzędowego REGON prezentowane w publikacji „Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON, 2012 r.”
Liczba podmiotów gospodarki narodowej	-	3 975 334
<i>w tym:</i>		
<i>liczba przedsiębiorstw</i>	1 794 943	-
Objęte są podmioty gospodarki narodowej / przedsiębiorstwa:		
o określonym stanie aktywności:	działające w danym roku sprawozdawczym	wszystkie* zarejestrowane w rejestrze urzędowym REGON na koniec danego roku
prowadzące rodzaje działalności zgodnie z PKD 2007:	wybrane, tj. B - Górnictwo i wydobywanie C - Przetwórstwo przemysłowe D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją F - Budownictwo G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle H - Transport i gospodarka magazynowa I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi J - Informacja i komunikacja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (bez podklasy 81.30.z) P - Edukacja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (bez podklasy 86.10.z) R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją S - Pozostała działalność usługowa (bez działu 94)	wszystkie* zarejestrowane w rejestrze urzędowym REGON na koniec danego roku
posiadające formę finansowania:	wybrane, tj. jednostki samo-finansujące nie będące jednostką budżetową lub zakładem budżetowym	wszystkie* zarejestrowane w rejestrze urzędowym REGON na koniec danego roku
posiadające szczególną formę prawną:	wybrane, tj. spółki partnerskie, spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki jawne, spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie kodeksu cywilnego, spółki komandytowe, spółki komandytowo-akcyjne, spółki przewidziane w przepisach innych ustaw niż kodeks spółek handlowych i kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, oddziały przedsiębiorców zagranicznych, bez szczególnej formy prawnej w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	wszystkie* zarejestrowane w rejestrze urzędowym REGON na koniec danego roku

* bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie